

ת"פ 2108/08/21 - מדינת ישראל נגד מגד אבו לבן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 2108-08-21 מדינת ישראל נ' אבו לבן(עציר)

לפני כב' השופט אברהם רובין

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מגד אבו לבן

הנאשם

גזר דין

1. העבירות בהן הורשע הנאשם

כאמור בהכרעת הדין מיום 3.11.22, הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בביצוע 4 עבירות של התפרעות, 3 עבירות של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, 4 עבירות של מעשה פזיזות ורשלנות, 2 עבירות של ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, 2 עבירות של ניסיון הצתה בצוותא, עבירה אחת של נשיאת נשק בצוותא, 2 עבירות של פעולה בנשק למטרות טרור, 2 עבירות של מעשה טרור של ניסיון הצתה, עבירה אחת של היזק בזדון, ועבירה אחת של ניסיון היזק בזדון.

כתב האישום המתוקן כולל 7 אישומים, זאת לאחר שנמחקו ממנו אישומים נוספים. כל האישומים נוגעים להשתתפותו של הנאשם, מתוך מניע אידיאולוגי - לאומני, בהתפרעויות ומעשי אלימות שהתרחשו במהלך חודש הרמדאן 2021, מעט לפניו ומעט לאחריו. במהלך ההתפרעויות ידה הנאשם אבנים, ירה זיקוקים, ויידה בקבוקי תבערה על כוחות הביטחון ועל בית מגורים בו גרים יהודים בשכונת א-טור בירושלים. כאמור במבוא לכתב האישום, את כל המעשים עשה הנאשם מתוך מניע אידיאולוגי - לאומני. המעשים בוצעו, ברובם המכריע, בתקופה רגישה ביותר של חודש רמדאן 2021 ומבצע שומר החומות, במהלכה התחוללו הפרות סדר ברחבי ישראל, כאשר האוכלוסייה בישראל הייתה נתונה תחת מתקפת רקטות.

להלן נפרט את פרטי האישומים השונים. ההתייחסות לאישומים השונים תיעשה לפי מספרם בכתב האישום המקורי, אשר לא השתנה לאחר תיקונו.

2. על-פי האישום הראשון, בתחילת חודש הרמדאן, אשר חל מיום 12.4.21 ועד ליום 12.5.21, הצטרף הנאשם להתפרעות של צעירים רעולי פנים אשר ירו זיקוקים ויידו אבנים לעבר ג'יפ משטרתי שנסע ליד בית חולים אל

מקסאד בירושלים. במסגרת ההתפרעות הנאשם ידה אבן לעבר הג'יפ ממרחק של 5 מטר, זאת מתוך מניע אידיאולוגי-לאומני.

על-פי האישום השלישי, בסוף חודש מאי 2021 הצטרף הנאשם למתפרעים רעולי פנים אשר אמרו לו כי בכוונתם להציב מארב לכוחות ביטחון שאמורים להיכנס לא-טור. המתפרעים חסמו כביש באמצעות פח זבל, הציתו פח אחר, והבעירו צמיג ליד עמוד מצלמות אבטחה שהיה במקום. בהמשך לכך הנאשם ואחרים הגיעו לבית קברות בו נכחו רעולי פנים נוספים, שם גם היה מוכן מצבור של בקבוקי תבערה וזיקוקים. הנאשם נטל זיקוקים מבית הקברות ואדם אחר שהיה עמו נטל בקבוקי תבערה. חלק מהצעירים שהיו במקום נטלו אף הם זיקוקים ובקבוקי תבערה. לאחר מכן התמקם הנאשם על גג בית ספר. כאשר הגיעו למקום שוטרים החלו מתפרעים לידות לעברם אבנים מגג מבנה אחר, והנאשם ירה על כוחות המשטרה זיקוקים ממרחק של 30 מטר. האדם האחר שהיה עם הנאשם על גג בית הספר ניסה להדליק שלושה בקבוקי תבערה, ולמרות שלא הצליח בכך הוא השליך אותם לעבר הכוחות.

על-פי האמור באישום הרביעי, במהלך חודש הרמדאן הצטרף הנאשם לקבוצה של צעירים רעולי פנים לאחר שאלו אמרו לו כי הם צועדים לעבר מלון הר הזיתים בכוונה להתנגד לכוחות הביטחון. הנאשם החליט להצטרף למתפרעים שהציבו מארב מתוכנן לכוחות הביטחון. כאשר הגיעו הצעירים והנאשם למלון עלו רוב המתפרעים אל גג המלון, ואילו הנאשם ואדם אחר שהיה עמו נטלו מאחד הצעירים האחרים אצבעות זיקוקים, ועלו על קשת הסמוכה למלון. כאשר הגיעו כוחות הביטחון למקום ירה עליהם הנאשם שלוש אצבעות זיקוקים ממרחק של 20 מטר. האחר שהיה עם הנאשם ירה אף הוא זיקוקים לעבר כוחות הביטחון. אחד מהזיקוקים שירה הנאשם התפוצץ מתחת לאחד הג'יפים של כוחות הביטחון. בהמשך לאמור הנאשם גם ידה אבנים בגודל חצי כף יד לעבר כוחות הביטחון. המתפרעים שהיו על גג המלון ירו באותה עת זיקוקים על כוחות הביטחון וידו עליהם גם בקבוקי תבערה.

על-פי האמור באישום השישי, כשבוע או שבועיים לפני מעצרו של הנאשם ביום 5.7.21, הוא נפגש בא-טור עם אדם אשר אמר לו כי יש ברשותו בנזין ובקבוקים והציע לו להצטרף אליו לידיו בקבוקי תבערה על "בית החושן" - בית בא-טור בו גרים יהודים. הנאשם הסכים להצעתו של האחר, ובהמשך לכך השניים הכינו ארבעה בקבוקי תבערה, כיסו את פניהם והתקדמו לכיוון בית החושן. כאשר הגיעו השניים למרחק של 25 מטר מהבית הם הדליקו את בקבוקי התבערה וידו אותם לעבר הבית. הנאשם ידה שני בקבוקי תבערה, והאחר ידה את השניים הנוספים. בקבוקי התבערה פגעו בקיר הבית ובמזגן שהיה מותקן על הקיר. אחד הבקבוקים פגע בחלון הבית וגרם לו נזק.

על-פי האמור באישום השמיני, בחודש פברואר 2021 נפגש הנאשם בא-טור עם אחרים שזהותם איננה ידועה למאשימה, ואלו החליטו להכין בקבוקי תבערה וליידות אותם לעבר בית החושן. הנאשם ויתר בני החבורה הכינו בקבוקי תבערה, עטו על פניהם רעלות, הגיעו למרחק של 20 מטר מבית החושן, הדליקו את בקבוקי התבערה וידו כל אחד, לרבות הנאשם, שני בקבוקי תבערה לעבר הבית. בקבוקי התבערה פגעו בקיר הבית ובמזגן שהיה מותקן עליו.

על-פי האמור באישום התשיעי, בסוף חודש יוני 2021 הגיעו הנאשם ואחרים בסמוך לבית החושן על מנת לירות זיקוקים לעבר הבית ולעבר כוחות ביטחון שהנאשם ושותפיו הניחו כי מן הסתם יגיעו לבית לאחר ירי הזיקוקים. הנאשם ירה 10 אצבעות זיקוקים לעבר הבית ויתר בני החבורה ירו אף הם זיקוקים בכמות שאינה ידועה למאשימה. בסופו של דבר כוחות הביטחון לא הגיעו למקום, ועל כן לא התממשה תכניתם של בני החבורה והנאשם לירות זיקוקים אף על כוחות הביטחון.

על-פי האמור באישום העשירי, במהלך חודש יוני 2021 נפגש הנאשם עם אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה.

אחד מבני החבורה הביא אתו זיקוקים ואמר שבכוונתו לירות אותם לעבר כוחות ביטחון שנמצאים במסגד הסמוך למלון הר הזיתים. הנאשם ואחד מבני החבורה עלו על גג המסגד וכאשר הגיעו כוחות הביטחון למקום, חלקם בכלי רכב וחלקם רגלית, ירה הנאשם לעברם 5 אצבעות זיקוקים, בעוד חבר אחר מהחבורה ירה 10 אצבעות זיקוקים.

עד כאן שלל האירועים בגינם הורשע הנאשם בעבירות שפורטו לעיל.

3. תסקיר שירות המבחן

הנאשם יליד 1.9.2002, בן 18 וחצי לערך בעת ביצוע העבירות. לנאשם אין הרשעות קודמות. עד לביצוע העבירות הנוכחיות ניהל הנאשם חיים נורמטיביים. הוא סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה, ולאחר מכן עבד כמלצר בגן אירועים.

בשיחתו עם שירות המבחן ציין הנאשם כי ביצע את העבירות על רקע המצב המתוח והקשה ששרר באותה עת באזור מגוריו, ומתוך רצון להוכיח נאמנות לחברה שהוא חלק ממנה. הנאשם סיפר כי הושפע מהאווירה הקשה והמתוחה ששררה באותה עת. הנאשם טען בפני שירות המבחן כי הוא איננו מחזיק בעמדות גזעניות או פוגעניות כלפי האוכלוסייה היהודית, וכי כיום הוא מבין שטעה בהתנהלותו. הנאשם הביע שאיפות נורמטיביות לעתיד, בכלל זה ללמוד לימודים אקדמיים ולחזור לחיק משפחתו.

שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם שטרם גיבש את זהותו האישית, ואשר מוכן לפעול באופן פורץ גבול כדי להוכיח נאמנות לחברה בה צמח. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לבחון לעומק את חומרת מעשיו ואת השלכותיהם, וכי הוא מתקשה לעמוד על דפוסיו העומדים ברקע המעשים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הציג חזות חיובית אודות חייו, עמדותיו, ותפיסותיו, אשר להערכת שירות המבחן אינם תואמת את התנהלותו בפועל. כל אלו מהווים לדעת שירות המבחן גורמי סיכון להישנות עבירות בעתיד. יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם כי הנאשם בעל כוחות תפקודיים תקינים, ולראייה שעד האירועים הנוכחיים הוא הצליח "לשמור על עצמו" לאורך השנים, דבר המתבטא בהעדרו של עבר פלילי. שירות המבחן גם התרשם כי הליך המעצר טלטל את הנאשם, וכי הוא מהווה עבורו גורם מרתיע ומלמד.

בסיכומו של התסקיר ציין שירות המבחן, כי לנוכח ההתרשמות מהעדר גבולות פנימיים אצל הנאשם, מהקושי שלו בבחינת חומרת מעשיו, ומהתמקדותו בצרכיו החברתיים ובמציאת שייכות חברתית גם במחיר של התנהלות עוברת חוק, מומלץ לגזור על הנאשם עונש מציב גבול והרתעתי בדמות מאסר בפועל, אשר ייקח בחשבון גם את תקופת המעצר הממושכת, את גילו הצעיר של הנאשם ואת שאיפותיו הנורמטיביות לעתיד.

4. טענות המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה טענה כי מדובר במקרה יוצא דופן שבו הצטברו להן יחדיו מגוון נסיבות מחמירות הקשורות בביצוע העבירה. מדובר בנאשם אשר ביצע מספר רב של עבירות ב-7 הזדמנויות שונות, לאורך תקופה של כ-4-5 חודשים, מחודש פברואר 2021 ועד חודש יוני 2021; העבירות בוצעו בחלקן המכריע בתקופה רגישה של חודש הרמדאן ומבצע "שומר החומות"; העבירות בוצעו רובן ככולן מתוך מניע אידיאולוגי-לאומני; במסגרת שניים מהאישומים בוצעו עבירות שהן בגדר "מעשה טרור" כהגדרתו של מונח זה בחוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016; במסגרת העבירות עשה הנאשם שימוש במגוון אמצעים, החל באבנים, עבור לירי זיקוקים וכלה ביידוי בקבוקי תבערה; העבירות בוצעו הן כלפי כוחות

הביטחון, הן כלפי אזרחים. לנוכח הצטברות נסיבות אלו, טענה ב"כ המאשימה כי יש לקבוע מתחם ענישה מחמיר. ב"כ המאשימה הסכימה כי ניתן לקבוע מתחם ענישה אחד לכל העבירות שביצע הנאשם. ב"כ המאשימה עמדה על כך שבנוגע לעבירות הנשק שביצע הנאשם, נקבע בחוק עונש מינימום. ב"כ המאשימה ביקשה כי בית משפט ידחה את הטענה לפיה חלקו של הנאשם באירועים נמוך מחלקם של אחרים שהשתתפו באותם אירועים. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את פוטנציאל הנזק של מעשי הנאשם, ואת היקף האירועים שבהם הוא היה מעורב ואת עוצמתם. אשר על כן, ב"כ המאשימה טענה כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על 7 עד 10 שנות מאסר בפועל.

לעניין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ב"כ המאשימה טענה כי אלו מתגמדות לנוכח חומרת מעשיו של הנאשם. ב"כ המאשימה טענה בהקשר זה, כי אין לתת משקל משמעותי לגילו הצעיר של הנאשם, זאת לנוכח חומרת העבירות, ולנוכח העובדה שעבירות מסוג זה מבוצעות בדרך כלל על ידי נאשמים צעירים. ב"כ המאשימה גם טענה שאין לתת משקל של ממש לטענה בדבר הפגיעה הצפויה בנאשם כתוצאה מעונש של מאסר, זאת לנוכח העובדה שהנאשם עצור מאז 5.7.21. ולבסוף טענה ב"כ המאשימה, כי מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם לא הביע חרטה מלאה על מעשיו, וכי הוא ממוקד יותר במחיר האישי שהוא ומשפחתו משלמים עקב מעשיו. אשר על כן, טענה ב"כ המאשימה כי ראוי למקם את עונשו של הנאשם בחלק העליון של המחצית התחתונה של מתחם העונש ההולם, ולגזור עליו עונש של 8 שנות מאסר בפועל.

5. ראיות וטענות הנאשם לעונש

במסגרת שמיעת הטיעונים לעונש העידה אמו של הנאשם. אמו של הנאשם העידה כי בנה הוא אדם רגוע ואהוב על ידי בני משפחתו. לדבריה, הנאשם הצטיין בלימודיו. על רקע האמור אמרה האם, כי היא ומשפחתה הופתעו מהמעשים שביצע הנאשם וכי המעשים אינם מאפיינים את אישיותו והתנהגותו בדרך כלל. האם סיפרה כי עובר לביצוע העבירות התדרדר המצב הכלכלי של משפחתה, דבר שחייב את הנאשם להפסיק את לימודיו באוניברסיטה ולצאת לעבודה על מנת לסייע בפרנסת המשפחה. הנאשם עבד בעסק של יהודים ולדברי אמו היו לו חברים יהודים, שכן הוא מעולם לא הבחין בין יהודים לערבים. לדברי האם, ככל הנראה ביצע הנאשם את העבירות בגלל הסביבה שאתה הוא היה בקשר לאחר שעות עבודתו. אמו של הנאשם גם סיפרה על דברי החרטה שהשמיע באזניה הנאשם כאשר היא ביקרה אותו בכלא. בסיכומם של דברים אמרה האם שאולי היא טעתה בכך שלא השגיחה די על הנאשם, ברם היא ציינה כי בכוונתה לחזור ולטפל בו: "**כמו ילד כמו קודם**". בסיום דבריה, ביקשה האם שבית המשפט יתחשב בנאשם.

6. בפתח טיעונו לעונש עמד ב"כ הנאשם על מציאות החיים הקשה במזרח העיר. ב"כ הנאשם טען, כי מבלי לגרוע מחומרת המעשים של הנאשם ראוי לתת משקל משמעותי לעובדה שעד לביצוע העבירות ניהל הנאשם חיים נורמטיביים לחלוטין, בכלל זה סיום של 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה, השתלבות בשוק העבודה והתחלה של לימודים אקדמאים, אותם נאלץ הנאשם לנטוש בשל קושי כלכלי. ב"כ הנאשם ביקש שבית המשפט ייתן משקל לכך שעד התבגרותו של הנאשם שמרה עליו משפחתו מכל משמר לבל יסתבך במעשים אסורים, אלא שלמרבה הצער משבגר הנאשם הוא נחשף לחברה שולית שאחריה הוא נגרר לבצע את העבירות בהן הוא הורשע. ב"כ הנאשם גם עמד על הפער הגדול שיש בין הנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה מביצוע העבירות לבין הנזק המצומצם שנגרם בפועל. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי למרות הצטברות העבירות והעובדה שהן בוצעו ב-7 הזדמנויות שונות, יש לתת את הדעת לכך שרוב העבירות בהן הורשע הנאשם הן עבירות שנמצאות בסמכותו של בית משפט השלום. ב"כ הנאשם הדגיש כי בניגוד למקרים חמורים יותר, לא מיוחסת לנאשם שלפני עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין.

ב"כ הנאשם גם עמד על כך שכל העבירות למעט עבירה אחת בוצעו בתקופת הרמדאן בחודשים מאי-יוני 2021. ב"כ הנאשם גם טען כי חלקו של הנאשם באירועים השונים שבהם הוא השתתף היה נמוך ביחס לחלקם של אחרים. לאור כל האמור, טען ב"כ הנאשם כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על שנה וחצי עד 3 שנות מאסר בפועל.

ב"כ הנאשם טען, כי לנוכח הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה יש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם. בהקשר זה, היפנה ב"כ הנאשם לעובדה שהנאשם הודה במיוחס לו ונטל אחריות מלאה על מעשיו; לכך שלנאשם אין עבר פלילי קודם; לכך שמאסרו של הנאשם יפגע בו מאוד זאת בהינתן העובדה שסיווגו כאסיר ביטחוני יגרום לכך שהוא לא יזכה לכל טיפול שיקומי בכלא.

בסיכומם של דברים טען ב"כ הנאשם, כי ראוי להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם, אשר שוהה במעצר מאז 5.7.2021.

7. דברי הנאשם

בסיום שמיעת הטיעונים לעונש, הנאשם מסר כי הוא מאוד מתחרט על העבירות שביצע, וכי הוא מבקש שבית המשפט יתחשב בנסיבות האישיות שלו כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן ועל ידי אמו. הנאשם הביע שאיפה לחזור לחיים רגילים וללימודים באוניברסיטה.

דין והכרעה

8. מתחם העונש ההולם - הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

הנאשם הורשע בביצוע שלל עבירות שנועדו להגן על ערכים מוגנים שונים ומגוונים. בכך שהנאשם ביצע עבירות של התפרעות הוא פגע בערכים המוגנים של שלום הציבור, השמירה על הסדר הציבורי ואכיפת הסדר והחוק. הערכים של שמירת הסדר הציבורי וקידום אכיפת החוק נפגעו על ידי הנאשם גם בכך שהוא ביצע עבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הנאשם ביצע עבירות של ניסיון תקיפת שוטרים ובכך פגע בערך המוגן של השמירה על חיי אדם בכלל, והשמירה על חיי העוסקים באכיפת החוק בפרט. הנאשם הוסיף ופגע בערכים של שלום הציבור ובטחונו בכך שעבר עבירות של פעולה בנשק למטרות טרור ונשיאת נשק. הנאשם ביצע גם עבירות של מעשי פיזיות ורשלנות, של ניסיון היזק בזדון והיזק בזדון, אשר תכליתן להגן על רכושו של אדם. ולבסוף, הנאשם ביצע עבירות של מעשה טרור של ניסיון הצתה, ובכך הוא פגע פעם נוספת בערך המוגן של השמירה על שלום הציבור ורכושו. לנוכח מצבור העבירות שביצע הנאשם והתפרשותן על פני מספר אירועים, סבורני כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה, זאת חרף העובדה שבפועל לא נגרמו נזקי גוף כתוצאה מהעבירות, ואף לא נטען כי נגרמו בגינת נזקי רכוש בהיקף ניכר.

9. מתחם העונש ההולם - הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

שני הצדדים הסכימו כי לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתייחס לכל העבירות כאל אירוע אחד. ואכן, הרושם הברור העולה מעובדות כתב האישום המתוקן הוא, כי כל העבירות בוצעו על ידי הנאשם במסגרת תכנית עבריינית

כוללת אחת, שתכליתה פגיעה ביהודים, פגיעה בכוחות הביטחון, והבערת השטח במהלך התקופה הרגישה של חודש הרמדאן ומבצע שומר החומות.

מן האמור לעיל מתבקשת גם המסקנה לפיה כל העבירות שבוצעו הן פרי של תכנון מוקדם ולא עבירות ספונטאניות. רוב העבירות גם כללו תכנון מוקדם קונקרטי. הנה כך, באישום השלישי הנאשם הצטרף למתפרעים שאמרו לו כי בכוונתם להציב מארב לכוחות הביטחון, והוא הצטייד מראש בזיקוקים; באישום הרביעי הצטרף הנאשם למתפרעים לאחר שאלו הבהירו לו כי הם הולכים לכיוון מלון הר הזיתים מתוך כוונה להתנגד לכוחות הביטחון שפעלו בכפר ולהציב להם מארב; באישום השישי הצטרף הנאשם לאדם אחר אשר אמר לו כי בכוונתו ליידות בקבוקי תבערה על בית החושן, הוא אף הכין את בקבוקי התבערה עם אותו אחר ויחד עמו כיסה את פניו ברעלה; באישום השמיני נכתב כי קודם לביצוע העבירות החליטו הנאשם ואחרים להכין בקבוקי תבערה וליידות אותם על בית החושן, וכי בהמשך לכך עובר לביצוע העבירה הם הכינו את הבקבוקים ואף הצטיידו ברעלות; באישום התשיעי נכתב כי הנאשם הגיע לבית החושן במטרה לירות עליו זיקוקים, כאשר משתמע מהאמור כי הנאשם וחבריו הצטיידו מראש בזיקוקים; ובאישום העשירי נכתב כי עובר לביצוע העבירות הנאשם הצטרף לחבורה לאחר שנאמר לו כי בכוונתה לירות זיקוקים לעבר כוחות הביטחון.

הוא שנאמר לעיל, העבירות בוצעו במסגרת תכנית כוללנית שתכליתה לפגוע בכוחות הביטחון ובאזרחים, ולהבעיר את השטח בתקופה רגישה.

כל העבירות בוצעו בחבורה, דבר המוסיף לעבירות נדבך של חומרה נוספת.

ריבוי העבירות, והתפרשותן על פני מספר אירועים מלמד על נחישות רבה מצד הנאשם להוציא לפועל את התכנית העבריינית הכוללת עמה הוא הזדהה, כך נראה, בכל לב.

חלקו של הנאשם באירועים שבמסגרתם בוצעו העבירות היה משמעותי. הוא לא היה צופה בלבד, אלא הוא נטל חלק פעיל בירי זיקוקים וביידוי בקבוקי תבערה. עם זאת ראוי לציין, כי לא נטען שהנאשם הוא שיזם את האירועים או הנהיג אותם. להיפך, מהנטען לגבי חלק מהאירועים ניתן להסיק כי הנאשם הצטרף ברוב המקרים ליוזמות של אחרים שנרקמו לפני הצטרפותו (ראו - אישומים 1, 3, 4, 6 ו-10).

את העבירות, רובן ככולן, ביצע הנאשם מתוך מניע לאומי אידאולוגי, ובתקופה רגישה. נסיבות אלה מוסיפות חומרה משמעותית למעשים.

הנזק שצפוי היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירות הוא נזק גוף חמור לכוחות הביטחון ולגרים בבית החושן, ואף חלילה נזק קטלני. עם זאת, הלכה למעשה לא נגרם נזק של ממש כתוצאה ממעשי הנאשם וחבריו, למעט נזק רכוש לא משמעותי.

10. מתחם העונש ההולם - הענישה הנוהגת

במקרה דנא מתקיים מקבץ של נסיבות לחומרה אשר מחייבות לפי הפסיקה הנוהגת ענישה מחמירה:

"אין צורך להאריך במילים על חומרת העבירות בהן הורשע המערער, עבירות שנועדו

עמוד 6

לפגוע בביטחון המדינה ממניעים אידיאולוגיים-לאומניים. בית משפט זה עמד על החומרה היתרה הנודעת לפעולות של יידיי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי תחבורה ולעבר כוחות הביטחון (ראו למשל: ע"פ 9723/16 נאצר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.10.2017); ע"פ 2337/13 קואסמה נ' מדינת ישראל (16.9.2013)). מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה היא מחמירה, וניתן בה משקל ממשי לשיקולי הרתעה. נסיבות ביצוע המעשים, ובכלל זה העובדה שהמעשים בוצעו בחבורה, לאחר תכנון מוקדם, ממניע אידיאולוגי-לאומני, כאשר טמון בהם פוטנציאל נזק משמעותי ביותר, מחייבות ענישה מחמירה (וראו למשל: ע"פ 258/17 סלאח נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (10.8.2017)). החמרת הענישה (ה)מתחייבת גם מהוראות חוק המאבק בטרור ומבטא את החומרה הנשקפת מהעבירות אותן ביצע".
(ע"פ 3708/21 פלוני נ' מדינת ישראל (13.7.21)).

בית המשפט העליון עמד לאחרונה, פעם נוספת, על החומרה הנודעת לעבירות אלימות המבוצעות במסגרת התפרעות המונית (ע"פ 8114/22 מדינת ישראל נ' ראזם (30.1.23)). בית המשפט העליון הדגיש בפסק דינו כי: "מלבד הסכנה המוחשית בהתפרעות אלימה, מעשה זה אף זורה אימה וחרדה בציבור ומערער את יסודות שלטון החוק וגורמי האכיפה בכך שהפורעים מלבים במו ידיהם את בעירת האלימות..." (שם, בפסקה 17 לפסק הדין). אמנם נסיבות המקרה בעניין ראזם היו חמורות מנסיבות המקרה שלפניי, ברם הדברים הללו שנאמרו בפסק דין ראזם יפים לכל התפרעות אלימה, והם מהווים המשך לפסיקתו העקבית של בית המשפט העליון לפיה נודעת חומרה יתירה ל: "עבירות אלימות המבוצעות על רקע גזעני, במסגרת המון משולהב...." (ע"פ 5633/22 סאלח אל דין נ' מדינת ישראל (28.11.22)). שתי העבירות של ניסיון הצתה שביצע הנאשם, בוצעו בנסיבות המביאות את העבירות תחת כנפי ההגדרה של "מעשה טרור" שבחוק המאבק בטרור, דבר שמחייב החמרה בענישה (ע"פ 1466/20 מדינת ישראל נ' פלוני (22.7.20)). הוא הדין בעובדה שהעבירות בוצעו על ידי הנאשם מתוך מניע אידיאולוגי - לאומני, עובדה שמחייבת גם היא ענישה מחמירה (ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' מוחמד אסווד (24.2.22)). נפסק כי בעבירות מסוג זה: "נדחים ככלל שיקולי ענישה אחרים, ובהם נסיבות אישיות ושיקולי שיקום, מפני שיקולי ההגנה על שלום הציבור ובטחונו, ושיקולי הרתעת היחיד והרבים" (שם, בפסקה 8 לפסק הדין). כן הודגשה בעניין אסווד החומרה הנודעת לעבירות, כמו רוב העבירות שבהן הורשע הנאשם שלפניי, המבוצעות בתקופה רגישה:

"יש מקום ליתן משקל מתאים גם לפרק הזמן שבו נעברו העבירות, במהלכו הייתה האוכלוסייה האזרחית נתונה למתקפה של אלפי רקטות, כפי שמתואר בכתב האישום המתוקן, ובמקביל התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות, שכלל תקיפת כוחות הביטחון, כמו גם תקיפת אזרחים יהודים וערבים. גם בכך יש להקרין גם על אפיוני החומרה של ההתפרעות והעבירות האחרות שבוצעו ממניע של גזענות."
(ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' מוחמד אסווד (24.2.22)).

ולבסוף, נזכיר את הענישה המחמירה הנוהגת בנוגע לעבירות הצתה בכלל, במיוחד של בתי מגורים (ע"פ 4311/12 מילאד סורי נ' מדינת ישראל (8.11.12)); ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (19.4.16); ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל (13.3.13)), ובעבירות של יידיי בקבוקי תבערה בפרט (ראו למשל - ע"פ 9723/16 נאצר נ' מדינת ישראל (26.10.17)), בגדרו נגזרו 45 חודשי מאסר על מי שהורשע בגין יידיי בקבוקי תבערה ואבנים במסגרת

3 התפרעויות שכוונו נגד כוחות הביטחון).

עמדנו לעיל על כך שבמקרה דנא לא נגרם בפועל נזק חמור כתוצאה ממעשיו של הנאשם, אלא שכאמור בעניין **ראזם**:
"בעובדה שלמרבה המזל לא נגרם נזק של ממש לחייהם של השוטרים, אין כדי להקהות את חומרת מעשי המשיבים" (שם, בפסקה 17 לפסק הדין).

ולבסוף, נזכיר כי הנאשם הורשע, בין היתר, בביצוע עבירה של נשיאת נשק בצוותא, לגביה קבע המחוקק עונש מינימום העומד על רבע מהעונש המרבי שנקבע בצידה של העבירה (סעיף 144(z) לחוק העונשין).

יוצא אם כן, כי בענייננו של הנאשם שלפניי התקבצו להם יחדיו כמה וכמה מאפייני חומרה אשר על פי הפסיקה הנוהגת מחייבים ענישה חמורה, הכוללת עונש מאסר משמעותי לריצוי בפועל.

11. ברוח האמור לעיל הפנתה המאשימה למספר גזרי דין בהם נגזרו עונשי מאסר משמעותיים על מי שהורשעו בעבירות הדומות לענייננו.

בע"פ 5633/22 סאלח אל דין נ' מדינת ישראל (28.11.22), גזר בית המשפט המחוזי על המערערים עונשים של 5 ו- 7 שנות מאסר, לאחר שהם הורשעו, בין היתר, בעבירות הדומות לאלה בהן הורשע הנאשם שלפניי, זאת בשל השתתפותם במספר התפרעויות שהתחוללו במהלך מבצע שומר החומות. בית המשפט העליון קיבל את ערעורה של המדינה וגזר על אחד המערערים 9 שנות מאסר ועל המערער השני 6 שנות מאסר. עם זאת יודגש, כי המערערים הורשעו גם בעבירות החמורות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, בהן לא הורשע הנאשם שלפניי.

בע"פ 1825/22 עכאוי נ' מדינת ישראל (22.11.22), נדחו בהסכמה ארבעה ערעורים שהוגשו על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, מהם שניים של מערערים עליהם גזר בית המשפט עונשים של 45 ו-60 חודשי מאסר לאחר שהם הורשעו בעבירות הדומות לעבירות בהן הורשע הנאשם שלפניי, זאת בגין השתתפותם בהתפרעויות שהתחוללו בעיר עכו בזמן מבצע שומר החומות.

בע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד (24.2.22), נדון עניינו של משיב אשר הורשע בעבירות של התפרעות, התפרעות ממניע גזעני שסופה נזק, הסגת גבול ממניע גזעני והיזק בזדון ממניע גזעני, ונגזר עליו עונש של 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על קולת העונש והעמיד את עונשו של המשיב על 22 חודשי מאסר.

בע"פ 18/22 אבו זינה נ' מדינת ישראל (27.7.22), נדון עניינו של מערער אשר הורשע בעבירות הדומות לעבירות בהן הורשע הנאשם שלפניי, ובנוסף לכך גם בעבירה של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, זאת בגין יידוי בקבוקי תבערה וירי זיקוקים במסגרת התפרעות אחת שהתחוללה בזמן מבצע שומר החומות. על המערער נגזר עונש של 30 חודשי מאסר. ערעורו של המערער על חומרת העונש נדחה, תוך שבית המשפט העליון קבע כי:

"העבירות שבהן עסקינן, ובפרט השלכת בקת"ב לעבר אנשים או כלי רכב, יש בהן משום חומרה יתירה, והן בבחינת מכת מדינה. המניע האידיאולוגי שמאחורי עבירות אלו

ואווירת הטרור שמבצעהם כופים על סביבתם מחייבים הטלת עונשים מחמירים על מבצעי העבירות - גם כאלה שעברם נקי מפלילים.....זוהי מדיניות הענישה שנקבעה בפסיקתנו מן הזמן האחרון".
(פסקה 4 לפסק הדין).

ולבסוף, בע"פ 3708/21 פלוני נ' מדינת ישראל (13.7.21), נדון עניינו של מערער אשר כחלק מחולית טרור ידה אבנים ובקבוקי תבערה, וכן ירה זיקוקים, לעבר כוחות ביטחון בשתי הזדמנויות שונות. עקב מעשיו הורשע המערער בביצוע 2 עבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, 5 עבירות של מעשה טרור של ניסיון הצתה, עבירה של סיוע לייצור נשק, עבירה של ייצור נשק, ועבירה של מעשה טרור של יידוי אבן לעבר כלי תחבורה. בבית המשפט המחוזי נגזר על הנאשם עונש של 6 שנות מאסר וערעורו של המערער על חומרת העונש נדחה. נסיבות פסק דין זה חמורות מעניינו בכך שהמערער שם הורשע בביצוע עבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, ובכך שהוא פעל במסגרת חוליה מאורגנת, ברם הן גם קלות יותר מבחינת מספר האישומים בהם הורשע המערער, ומבחינה זו שהמערער לא ביצע את מעשיו בתקופה רגישה במיוחד.

12. ב"כ הנאשם טען כי הענישה הנוהגת בעבירות מן הסוג שביצע הנאשם נעה בין עונש של שנת מאסר אחת לעונש של 3 שנות מאסר. לביסוס עמדתו הפנה הנאשם לגזרי דין של בתי משפט מחוזיים, ולא לפסקי דין של בית המשפט העליון. מבין גזרי הדין האמורים נציין את אלו שמתאימים מבחינת נסיבותיהם לעניינו.

בת"פ (מחוזי י-ם) 21278-09-21 מדינת ישראל נ' נאסר (7.6.22), הורשע הנאשם בגין 6 אישומים בביצוע עבירות של מעשי פזיזות ממניע גזעני, עבירות של ניסיון תקיפה בצוותא ממניע גזעני, עבירות של השתתפות בהתפרעות ובעבירות של ניסיון לתקיפת שוטר, ונגזר עליו עונש של 30 חודשי מאסר. יצוין כי הנאשם לא הורשע בביצוע עבירות של ניסיון הצתה כיוון שרוב העבירות שביצע כללו "רק" יידוי אבנים, והוא לא הורשע בעבירות נשק ואף לא בעבירה כלשהי המהווה מעשה טרור.

בת"פ (מחוזי י-ם) 49353-07-21 מדינת ישראל נ' עומר גית (17.11.22), נגזר על הנאשם עונש של 32 חודשי מאסר לאחר שהוא הורשע בביצוע 4 עבירות של השתתפות בהתפרעות, 2 עבירות של מעשה פזיזות ורשלנות, ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, 2 עבירות של הפרעה לשוטר ועבירה של ניסיון תקיפת שוטר. יצוין כי גם במקרה זה הנאשם לא הורשע בעבירות נשק, בניסיון הצתה או בעבירה המהווה מעשה טרור.

בת"פ (מחוזי י-ם) 4741-05-21 מדינת ישראל נ' עביד (30.3.22), נגזר על הנאשם עונש של 4 וחצי שנות מאסר לאחר שהוא הורשע בגין 7 אישומים בביצוע שלל עבירות, בכלל זה עבירות של מעשה טרור של ניסיון הצתה, 6 עבירות של התפרעות, ו-7 עבירות של ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. מקרה זה דומה לעניינו, אם כי עביד לא ביצע את העבירות בתקופה רגישה במיוחד, והוא לא הורשע בביצוע עבירות הקשורות בנשק. רוב העבירות בהן הורשע עביד נגעו לירי זיקוקים ולא ליידוי בקבוקי תבערה. נסיבות העניין דנא, חמורות, אפוא, יותר מנסיבות העניין בפסק דין עביד.

בת"פ (מחוזי י-ם) 25366-10-21 מדינת ישראל נ' שלודי (6.2.23), נגזר עונש של 50 חודשי מאסר על נאשם אשר הורשע בגין 4 אישומים בביצוע 2 עבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה בצוותא, בעבירה של מעשה טרור של הצתה, בעבירה של מעשה טרור של ניסיון הצתה, ב-3 עבירות של התפרעות, ב-3 עבירות של ניסיון תקיפת שוטרים ובעבירה של פעולה בנשק למטרות טרור. מקרה זה דומה אף הוא בנסיבותיו לעניינו, אם כי נציין מחד, כי שלודי

הורשע בביצוע עבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, ומאידך נציין כי הוא לא ביצע את העבירות במהלך מבצע שומר החומות ויוחסו לו פחות אישומים מאשר לנאשם שלפניי.

13. מתחם העונש ההולם

בהינתן כל השיקולים שהובאו לעיל, ובמיוחד, אך לא רק, בהינתן ריבוי האישומים וריבוי העבירות שביצע הנאשם, אני קובע כי מתחם העונש ההולם עומד בנסיבות העניין דנא על 4 וחצי עד 8 שנות מאסר בפועל.

14. העונש המתאים

לזכות הנאשם יש לזקוף את הודאתו במיוחד לו, אשר חסכה מזמנה של המאשימה ומזמנו של בית המשפט. יודגש כי אלמלא הודאתו של הנאשם ראוי היה למקם את עונשו של הנאשם בשליש האמצעי של מתחם העונש ההולם, ולא דווקא בחלק התחתון של השליש האמצעי, ואולם בשל הודאתו של הנאשם ויתר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ימוקם עונשו בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם.

לזכות הנאשם יש לזקוף גם את עברו הנקי ואת שאיפותיו הנורמטיביות לעתיד.

כן אביא בחשבון, לקולה, את גילו הצעיר של הנאשם, שהיה בן 18 וחצי לערך בעת ביצוע העבירות. לא ראיתי לנכון להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, כיוון שלא סברתי שבנסיבות העניין הגיל הצעיר הגביל את יכולתו של הנאשם להבין את הפסול שבמעשיו או את משמעותם (סעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין). ברם, אני סבור כי יש לתת משקל לגילו של הנאשם בשל הפגיעה הצפויה בו עקב עונש המאסר הממושך שאותו הוא ירצה, מטבע הדברים, באגף בטחוני, על כל המשמעותיות הכרוכות בכך (ראו - ע"פ 8639/13 טרטיר נ' מדינת ישראל (17.3.14)).

לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוגשו מטעם הנאשם מסמכים רפואיים המעידים על כך שאביו אובחן כסובל ממחלה קשה. אתן משקל מסוים לקולה גם לנסיבה זו, אם כי לנוכח חומרת מעשיו של הנאשם משקלה של נסיבה לקולה זו איננו יכול להיות משמעותי.

15. לנוכח כל האמור אני גוזר על הנאשם את העונשים שלהלן:

א. 5 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם לפי רישומי שב"ס.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם בפועל אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא הוא יעבור עבירה שהיא בבחינת "מעשה טרור" כהגדרתו של מונח זה בחוק המאבק בטרור, או עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע, או עבירה של הצתה או ניסיון הצתה, או עבירת נשק.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם בפועל אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא הוא

עמוד 10

יעבור את העבירות שלהלן בהן הוא הורשע לפניי - עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, או עבירה של היזק בזדון, או עבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות.

הודע לנאשם על זכותו לערער לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ג סיוון תשפ"ג, 12 יוני 2023, בנוכחות הצדדים.